

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/529/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

448/2015. (XII. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹** által előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban a 2015. december 17-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

A panaszos beadványát az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) 2015. november 5-én küldte meg a Testületnek. A panaszos beadványát eredetileg a Kerületi Rendőrkapitányságon terjesztette elő és kérte az az alapján megindult panasz eljárás Testülethez történő áttételét.

1) A rendőrség mellékelte a panaszos 2015. május 15-én kelt beadványát, amelyben előadta, hogy 2015. május 15-én, 14 óra körüli időpontban szabályosan közlekedett a gépkocsijával, amikor arra lett figyelmes, hogy egy fényhíddal ellátott rendőrségi jármű érkezik az I. út irányába, majd mindenféle irányjelzés nélkül balra kanyarodik és besorol az ott lévő buszsávba. A kanyarodáshoz a megkülönböztető jelzést sem használta, viszont ezen akció közben áthajtott egy záróvonalon, amelyet a panaszos tudtával a járóautóknak sem lehetne megtenni, hanem csak abban az esetben, ha használja a megkülönböztető jelzését. A megfordulás helyénél arrébb van szaggatott vonal, amely feloldja a záróvonalat. Ahogyan haladtak tovább a pályaudvar magasságában melléjük került a panaszos. Lehúzta az ablakot és jelzett nekik. Ekkor az autó jobb első ülésén helyet foglaló rendőr is lehúzta az ablakot. A panaszos közölte velük teljesen európai módon, hogy „Jó napot kívánok, tudja, hogy

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

áthajtottak egy záróvonalon?!” A rendőrök csak ezen közlést követően néztek a panaszosra. A panaszos ezt követően mondta, hogy itt a Kerületi Rendőrkapitányság, odáig legyenek szívesek őt követni. Ezt a rendőrök meg is tették. Mindenki kiszállt a járművekből. A járőrpáros egyik tagja mondta, hogy álljanak arrébb. A panaszos beállt a Kerületi Rendőrkapitányság elé. Bár a megállást tábla tiltja azon a helyen, mégis mivel egy járőr utasította őt erre, a kérésnek a panaszos eleget tett. Mire ismét kiszállt a gépkocsiból már kint várta őt a bejárat előtt egy egyenruhás tiszt (mint később megtudta ez a személy volt a váltásparancsnok) és megkérdezte a panaszostól, hogy mi a probléma. A panaszos odalépett hozzá, bemutatkozott és előadta, hogy a kollégái szabálytalanságának volt szemtanúja. Erre a váltásparancsnok kicsit lekezelően megkérdezte, hogy „Videofelvétel készült az esetről?”. A panaszos kicsit furcsának ítélte meg a kérdést, de válaszolt rá azzal, hogy „Nem, uram!” és „Azért nem készült, mert vezettem és nem készültem fel rá, hogy szabálytalanságot fogok észlelni!”. Ekkor a váltásparancsnok teljesen váratlanul közölte, hogy „Akkor viszontlátásra!”. A panaszos ezen eléggé felháborodott és kérte, hogy beszélhessen az ügyeletes tiszttel és ekkor elindult befelé a kapitányság épületébe. Az ott lévő kapusnak átadta a nála lévő jogosítványát és jelezte, hogy az ügyeletes tiszttel szeretne beszélni. Ezután ismét felháborító dolog történt. A panaszos után ment a váltásparancsnok és szó szerint letiltotta a panaszos találkoóját. Ez így hangzott: „Nem fog beszélni az ügyeletes tiszttel, ne írja be az urat!”. Ott már a panaszosnál is elfogyott a cérna és mondta neki, hogy ő vele nem akar beszélni és elhagyta az épületet. Ismét a panaszos után ment a váltásparancsnok és folyamatosan lekezelően viselkedett a panaszossal. A dolog korrektségéhez tartozik, hogy akkor már a panaszos sem viselkedett úriemberként. Ismét bement a kapitányság épületébe a váltásparancsnok, miközben a panaszos mondta neki, hogy „Értse meg, én nem beszélek Önnel!”. Ekkor ismét a panaszos után ment és folytatta a baromságait, amiket a panaszosnak mondott. Továbbra sem volt hajlandó engedélyezni, hogy az ügyeletes tiszttel beszélhessen a panaszos. Ekkor a panaszos mondta a váltásparancsnoknak, hogy felháborító, amit művel és ahogy viselkedik és kár, hogy az egyenruhájában ilyen bátor. Elhangzott az is a panaszos részéről, hogy „Szívem szerint bevernék egyet, amiért ekkora tuskó!” és ezzel a lendülettel elhagyta a panaszos kapitányság épületét. Ismét a panaszos után ment a váltásparancsnok és azt mondta neki, hogy „Na, akkor most igazoltatom.”. A panaszos, mint jogkövető állampolgár átadta neki a jogosítványát annak ellenére, hogy nemcsak szabálytalan az igazoltatás, hanem jogsértő is. A jogosítványát átadta a fentebb meghatározott járőrpáros egyik tagjának, aki megkezdte az adatai lekérdezését. Eközben végig kölcsönösen szidalmazta a panaszos és a váltásparancsnok egymást. Ekkor közölte a váltásparancsnok, hogy mivel rossz helyen áll a panaszos a gépjárművével, ezért őt feljeleníti szabálytalan parkolásért. Ezen a panaszos ismételen felháborodott, hiszen őt a járőr utasította, hogy parkoljon a kapitányság elé. Ezen is vitázni kezdtek. Erre figyelt fel a kapitányságon dolgozó egy személy, aki odament és megkérdezte, hogy mi a gond. Hosszan ecsetelte neki a történeteket a panaszos. A személy jelenlétét észlelve jelentősen visszavett a váltásparancsnok a stílusából. Kis idő után megjelent több egyenruhás rendőr is a helyszínen. Volt köztük egy tiszt (a kapitányságvezető-helyettes, de ebben a panaszos nem biztos), aki igyekezett megoldani a kialakult konfliktust. Ez neki sikerült is. A váltásparancsnok ekkor eltűnt. Visszaadták a panaszos jogosítványát és az egyik tiszt megnyugtatta őt, hogy nem fogja őt senki sem feljelenteni. Ez a tiszt tájékoztatta a panaszost a panasztételi lehetőségeiről, nem hagyva ki a Testületet sem. A panaszos ekkor közölte a tiszttel, hogy az ügyészségen szeretne majd panaszt tenni. Majd távozott a helyszínről.

A panaszos beadványa végén az alábbi alpontokba rendezte az általa aggályosnak tartott elemeit a rendőri intézkedésnek:

- Véleménye szerint már eleve undorító az, ahogy a rendőrök megszegik az érvényben lévő közúti közlekedésre vonatkozó szabályokat és ezt a ténytet pedig letagadják.
- A váltásparancsnok több ponton is hibázott. Hiába nem készült videofelvétel a szabálytalanságról, de annak a panaszos szemtanúja volt, így az ügyben tehet panaszt. Ő nem tagadhatja meg, hogy az ügyeletes tiszttel beszéljen és/vagy panaszt tegyen. Hiába beszéltek egymással udvariatlan stílusban, de ez önmagában nem alkalmas tény arra, hogy igazoltassa őt a váltásparancsnok. Erről a rendőrség belső szabályzata is egyértelműen nyilatkozik. Ráadásul szóban nem közölte a panasossal az igazoltatás célját sem a váltásparancsnok. Elmaradt a napszaknak megfelelő köszönés, bemutatkozás, mint ahogy a tisztelgés is, hiszen egyenruhában volt a váltásparancsnok, így ez kötelező és nem opció. A panaszos álláspontja szerint azért nem büntetheti meg őt szabálytalan parkolásért, hiszen a kollégája/beosztottja félreállította őt, forgalmi akadályt pedig nem képezhet a járművével.
- A vitájukat végighallgató járőrök mindegyike is hibázott a panaszos véleménye szerint, hiszen ha rendőr vagy hivatalos személy tudomására jut bármilyen szabálytalan cselekmény, jogsértés vagy bűncselekmény, esetleg ezek gyanúja, neki kötelessége intézkedni. Ennek a kötelezettségnek semelyik jelenlévő egyenruhás rendőr nem tett eleget. Ráadásul a váltásparancsnok viselkedése a panaszosban megbotránkozást és riadalmat keltett, amely alkalmas lehet más bűncselekményi tényállás megvalósítására. Mivel a többi rendőr is inkább a panasossal szemben viselkedett fenyegetően, pedig nekik tárgyilagosan, objektíven kellett volna viselkedniük. Ehelyett inkább mindenki a mundér becsületét próbálta védeni, ami mint csoportszellemben élő emberek szemében dicséretes, de egy jogállamban elfogadhatatlan.

A panaszos végezetül kifejezte azon akaratát, hogy kéri ügyének a kivizsgálását azzal, hogy a rendőrségben – a fentebb részletezettek tükrében – érthetően nem bízik, így más folytassa le a panaszeljárást.

2) A rendőrség mellékelte egy 2015. augusztus 26-án 13 óra 10 perc és 15 óra között felvett jegyzőkönyvet, amely a panaszos és a járőrpáros egy tagjának panaszeljáráásban történő meghallgatása során rögzítetteket tartalmazza.

A meghallgatás során először a panaszos, mint ügyfelet hallgatták meg, aki aláírásával hitelesítetten kijelentette a – szükséges tájékoztatások és figyelmeztetések megtörténtét követően –, hogy a panaszában rögzítetteket továbbra is fenntartja. Más az ügyvel kapcsolatban elmondani nem tud és nem kíván.

Ezt követően került sor a tanú meghallgatására. A tanú a jogairól történő tájékoztatást, a hamis tanúzás törvényes következményeire történt figyelmeztetést megértette, tudomásul vette. Kijelentette, hogy vallomás megtagadási jogával nem él, vallomást kíván tenni. Kijelentette, hogy adatainak zárt kezelését kérte. Egyebekben előadta, hogy az ügyféllel (panaszossal) sem rokon, sem baráti, sem haragos viszonyban nincs, korábban nem intézkedett vele szemben. A tanú aláírásával hitelesítette ezen nyilatkozatait.

Az előadó az alábbi kérdést tette fel a tanúnak: „Kérem mondja el, hogy 2015. május 15-én milyen szolgálatot látott el? Kivel volt szolgálatban? A szolgálati járművel milyen irányból merre haladt? Hogyan közlekedett a szolgálati járművel? Viselték-e egyenruhájukat? Mit tapasztalt? Hol és hogyan találkozott az ügyféllel (panaszossal)? Hol hajtotta végre az intézkedést? Milyen intézkedést fogantatosított? Mit közölt az ügyféllel (panaszossal)? Az

ügyfél (panaszos) mit közölt Önnel?”. A tanú válaszában előadta, hogy gépkocsizó járőrszolgálatot látott el K. V. c. r. törm-rel. Mindketten viseltek egyenruhát és szolgálati járművel voltak. Azon a napon, amikor a panaszossal találkozott előtte a szolgálati járművel a K. utcában haladt a G. utca irányából az I. út irányába. Mindig a közúti közlekedés szabályait betartva közlekedik a tanú és akkor is így tett. Elmondta, hogy a szolgálati járművet akkor ő vezette. A feltett kérdésre válaszolva előadta, hogy a K. utcából a szolgálati járművel jobbra az I. útra kanyarodott, majd onnan szabályosan visszafordult a N. utca irányába, ahol egyébként vissza lehet fordulni, mivel a záróvonal mellett fel van festve a szaggatott vonal. Innen lehet kanyarodni a N. útra is. A tanú visszafordult az I. úton a N. utca irányába a buszforgalmi sávba. A piros lámpánál ekkor meg kellett állnia, majd zöld jelzésre elindult. Ezután a buszsávban haladt az A. útig, ahol megállt szintén a piros jelzésnél. Ekkor vette észre, hogy a panaszos már a mellette lévő, neki jobbra lévő forgalmi sávban áll és folyamatosan keresi a tanúval a szemkontaktust. Ekkor még nem történt semmi. A tanú elindult a zöld jelzésre, mivel ott a buszsávban hamarabb vált a lámpa, mint a mellette lévő sávban, ahol éppen a panaszos állt és várakozott. A kereszteződésen áthajtott a tanú és sávot váltott, ekkor használta az irányjelzést, majd besorolt és tovább haladt, egyenesen a belső sávban a kapitányság irányába. Amikor kikanyarodott a belső sávba, akkor hangjelzésre lett figyelmes, belenézett a visszapillantóba (belsőbe és külsőbe is), hogy merről jöhet a hangjelzés, de nem tudta megállapítani, hogy ki volt az, aki hangjelzést adott, ezért tovább haladt. Utána a kereszteződésnél az A. K. M. utcánál, ahol vissza lehet fordulni az A. útra a H. irányába a piros jelzésnél megállt a visszafordító sávban és ekkor a M. utca felé haladó forgalmi sávban a panaszos ugyanúgy megállt a piros lámpánál, mint a tanú. Ekkor nézett át a tanú a panaszos gépjárművébe és azt látta, hogy a jármű vezetője idegesen, remegő kézzel mutogat az irányába valamit. Ekkor kiabálta, hogy ő egy közlekedési jogász és telefonnal felvette a tanú közlekedését, amelyben több szabálysértést is elkövetett, így dupla záróvonalat lépett át, jogtalanul buszsávban haladt, amikor áthaladt a piros lámpán nem használt irányjelzést, sőt eközben biztonsági övet sem használt. A tanú elmondta, hogy a közlekedés során a panaszos a biztonsági övet nem is láthatta, mivel le van sötétítve a szolgálati jármű két hátsó szélvédője, amikor pedig mellé jött már láthatta, hogy mindkét rendőr szabályosan használja az övet, be vannak kötve. A tanú ezt követően előadta, hogy emlékezete szerint ekkor mondta a panaszos, hogy álljanak félre. Erre a tanú mondta neki, hogy a lámpa zöldre vált, akkor szabályosan álljanak félre. A panaszos ekkor elindult és magától leparkolt a M. utcában a menetirány szerinti jobb oldalon a Cs. utca irányába. A panaszos a parkoló járművek mögött állt meg. A tanú feltett kérdésre elmondta, hogy sávot váltottak és utána mentek a panaszos után. A rendőrök a panaszos személygépjárműve mögött álltak meg. Ezt követően a panaszos kiugrott a gépkocsiból kezében a mobiltelefonjával és erős hangnemben közölte a két rendőrrel, hogy a tanú milyen szabálytalanságot követett el. A tanú ekkor megkérte a panaszost, hogy álljanak félre, mert szabálytalanul állnak a M. utcában, így megkérte a panaszost, hogy a kapitánysággal szemben álljon meg. A feltett kérdésre a tanú elmondta, hogy ekkor a panaszos visszaült az autóba és a kapitányság parkolójában állt meg, eléggé nagy sebességgel indult el oda, de ennek ellenére oda szabályosan, orral állt be. Amikor a tanú mondta a panaszosnak, hogy álljon arrébb, akkor szóban jelentették a szolgálatirányító parancsnoknak, hogy mi történt. Ezt a járőr társa tette meg. Amikor a panaszos beállt a parkolóba, akkor a tanú is melléállt és ekkor jött ki a szolgálatirányító parancsnok is. A panaszos kiszállt a gépjárművéből, meglátta a szolgálatirányító parancsnokot és sietve, emelkedett hangnemben odament hozzá. Ekkor már menetközben mondta neki, hogy mi is a problémája. Ekkor csatlakozott a tanú és kollégája és a kapitányság előtt tartózkodtak ezen időtartamban. A tanú meg akarta kérdezni, hogy mi a probléma, ezért odament és bemutatkozott, majd köszönt. Ezt normális hangnemben tette meg. Kérdést akart a panaszoshoz intézni, aki viszont azt mondta, hogy vele nem hajlandó beszélni, ő csakis a

parancsnokkal szeretne beszélni. Ekkor a szolgálatirányító parancsnok átvette a tanútól az intézkedést. A tanú feltett kérdésre elmondta, hogy nem volt végig jelen az intézkedésnél. Arra emlékszik, hogy a szolgálatirányító parancsnokkal folyamatosan emelt hangnemben beszélt a panaszos. Arra emlékszik, hogy azt mondta a panaszos, hogy „Téged ismerlek, mivel te előállító voltál az I. kerületben!”. A panaszos egyből letegezte a parancsnokot. A tanú elmondása szerint a parancsnok higgadt és normális volt. A szolgálatirányító parancsnok igazoltatásra szólította fel a panaszt, amelynek eleget tett, majd közölte a parancsnok, hogy szabálytalanul állt meg a kapitányság előtt a panaszos, amelyre azt mondta, hogy azért állt meg ott, mert a tanú utasítást adott neki erre, hogy álljon meg. A tanú elmondása szerint a panaszos ezen tényelőadása nem igaz. A tanú azt mondta a panaszosnak, hogy a kapitánysággal szemben álljon meg, szabályosan. A tanú még annyit előadott, hogy több rendőr is lement a kapitányság elé az intézkedés idején.

Az előadó megkérdezte a tanút, hogy „Elhangzott-e olyan utasítás az Ön részéről, az ügyfél irányából, hogy olyan helyre álljon, ahol tilos megállni?”, amelyre a tanú azt válaszolta, hogy nem hangzott el.

Az előadó megkérdezte a tanút, hogy „Elhangzott-e olyan kérdés valaki részéről az ügyfél irányából, hogy videofelvétel készült-e az esetről?”, amelyre azt válaszolta a tanú, hogy ilyen kérdést a részéről nem hangzott el és nem is hallotta, hogy bárki ilyen kérdést tett volna fel a panaszosnak.

Az előadó megkérdezte a tanút, hogy „Elhangzott-e olyan közlés az ügyfél irányába, hogy ha nincs felvétel, akkor viszontlátásra?”, amelyre a tanú azt felelte, hogy nem hallott ilyet senki részéről sem. A tanú elmondta, hogy a szolgálatirányító parancsnok, amikor igazoltatta a panaszt, akkor a tanú felment a kapitányság ügyeletére, ahol lekérte a panaszt. Ekkor nem volt ott, így nem tudja, hogy ezek elhangzottak-e, avagy sem. Amíg viszont a helyszínen volt nem hallott ilyet. Az igazolványt visszavitte, majd közölte, hogy körözésben nem szerepel a panaszos. Mivel a panaszos a tanúval nem volt hajlandó kommunikálni, így a tanú az objektumórnél tartózkodott. Annyit hallott a panaszos részéről, hogy „Ha nem lenne rajtad egyenruha, akkor már bevertem volna egyet.”. Azt még hallotta a tanú, hogy közölte a panaszos, hogy panaszt fog tenni. Azt látta még, hogy lejött K. P. r. hdgy., akivel a panaszos beszélt és a tanú úgy látta, hogy megnyugodott. A hadnagy úr jogi felvilágosítást adott az ügyfélnek. Olyat is hallott az ügyfél részéről, hogy „Megint itt vagy, b*szd meg!”. Ezt a kijelentést egyértelműen a szolgálatirányító parancsnoknak mondta az ügyfél.

A tanú nyilatkozatára reflektálva a panaszos az alábbiakat adta elő. A tanú vallomása sok esetben valótlanságot tartalmaz, valamint jelentős időzavarbeli probléma van a vallomásában. A panaszos elfogadhatatlannak tartja, hogy a mundér becsülete védelmének az érdekében, illetve az előjárójának a védelme érdekében valótlanságokat állít és helyenként rágalmazza a panaszt is, amelynek az igazságtartalma helyenként megkérdőjelezhető. Először is nem igaz, hogy szabályosan hajtott át a záróvonalon. Nem igaz, hogy remegő kézzel, telefonnal a kezében szölt át. A közlekedési mivoltát az épület előtt közölte a rendőrökkel, amikor már vita volt. Ezúton is felhívja a panaszos a figyelmet a szembesítés során a Kerületi Rendőrkapitányság rendőreit, hogy tartózkodjanak a későbbiekben is rágalmozó kijelentésekről, amelynek a valóságalapja vitatható. Nem igaz, hogy letegezte a tiszthelyettes kollégát. Napszaknak megfelelően, udvariasan köszönt, magázó hangnemben. Valóban mondta, hogy ismeri a kerületből és kezet is nyújtott neki, amit ő fogadott. Bemutatkozott és magázó hangnemben tájékoztatta a rendőrt arról, hogy a beosztottjai milyen szabálytalanságokat követtek el. Nem igaz azon állítás, hogy szabályosan járt el a

tiszthelyettes kolléga, ugyanis hiányos volt az egyenruhája mivel nem volt sapkája. Nem köszönt napszaknak megfelelően. Nem mutatkozott be, rendfokozatát sem közölte. És alapjogot súlyosan sértő módon intézkedett, mivel igazoltatta a panaszost. Ő megkérdezte a panaszostól, hogy készült-e videofelvétel, amelyre közölte, hogy nem, mivel szabálysértés észlelésének bizonyításához nem szükséges a felvétel. Erre közölte, hogy akkor viszontlátásra. A panaszos elmondta, hogy ezzel a parancsnok megszegte a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdését, amely egyértelműen nyilatkozik a rendőrség hatáskörébe jutott bűncselekmények és szabálysértések vonatkozásában; ráadásul azt is kimondja, hogy az intézkedés nem lehet öncélú. A panaszos előadta, hogy a rendőr mondta neki, hogy oda álljon félre. Nyilvánvalóan nem teheti meg azt, hogy keres egy szabályos helyet, amikor a rendőr azt mondja, hogy ott álljon meg. Ezt a panaszos megtette. Ezzel kapcsolatban mást a panaszos elmondani nem tud. Kéri a kapitányságot, hogy a panaszát a továbbiakban a Testület vizsgálja ki, tekintettel arra, hogy nagy veszélye van annak, hogy a kollégák egymás védelme érdekében valótlan dolgokat állíthatnak. Indítványt szeretne tenni a helyszín megtekintésére.

Miután az ügy előadója felszólította a panaszost, hogy kérdéseket intézhet a tanúhoz, az alábbi kérdéseket tette fel a panaszos.

A panaszos megkérdezte a tanút, hogy „Tekintettel arra, hogy a záróvonal átlépésének a helyszíne valóban alkalmas egy ponton az átlépésére?“, amelyre a tanú azt válaszolta, hogy erre nem tud válaszolni.

Majd az ügyfél: „Elmondom, hogy a rendőr a bemutatott képen az első szaggatott vonalnál fordult vissza a járművével, mely szaggatott vonal nem a feloldás jele, hanem a sáv kezdetét jelzi” előadásra a tanú azt reagálta, hogy a képen először jobbra kanyarodott az I. útra, majd a kanyarodó sáv végén fordult vissza. Nem is tudott azonnal visszafordulni a buszsávra, mivel szűk az út, ezért először átment a másik sávba és onnan a buszsávba. Tehát átért a kocsinak az eleje. A tanú előadta, hogy a panaszos azt mondta, hogy a külső sávban állt ekkor, amely, ha így lett volna, akkor a tanú nem tudott volna visszafordulni.

A panaszos elmondta, hogy kizárt, hogy onnan visszafordulhatott a rendőr, mivel nem fér el, a sávban álltak autók és ők ettől nem tudtak nagyívben visszafordulni. A tanú erre előadta, hogy megfordult és nem álltak ott a kereszteződésben, így vissza tudott fordulni.

A panaszos erre azt mondta, hogy a tanú valótlant állít, amikor a tiszthelyettes a kollégájával történt az intézkedés. „Őn azt állítja, hogy letegeztem a tiszthelyettes urat, amelyet fenntart.” Erre a tanú azt felelte, hogy „Igen”.

A panaszos előadta, hogy „Kikéri magának a valótlan állításokat. Egy bizonyos idő után valóban letegezték egymást a kollégával. Elhangzottak kölcsönösen bántó mondatok. Én vállalom, hogy mit mondtam, melyet le is írtam. Azt gondolom, hogy a mundér becsülete azt mondja, hogy a másik fél is vállalja a tetteinek a következményeit. Indítványt szeretnék tenni a rendőrségi bejárat előtti felvételt szeretném látni és kérem, hogy elemezzék ki.”

Az előadó erre azt válaszolta, hogy az indítványt elutasítja tekintettel arra, hogy az hangot nem rögzít és a felvételt 30 napig őrzi meg a hatóság. Erre a panaszos azt reagálta, hogy „A kapitányság megszegte a bizonyítékezelés szabályait. A szolgálatirányító parancsnok nem tette meg a kötelezettségeit és alapjogaimat súlyosan megsértette.”

3) A rendőrség becsatolta a kapitányságvezető 2015. október 16-án kelt végzését, amelyben úgy határozott, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 32. § (1) bekezdésének első fordulata alapján a Testület döntéséig a panaszeljárást felfüggeszti. A végzés ellen a Ket. 98. § (3) bekezdés d) pontja alapján fellebbezésnek van helye, amelyet a kézhez vételtől számított 15 napon belül az Országos Rendőrfőkapitányhoz címezve, a Kerületi Rendőrkapitányságon lehet előterjeszteni.

A parancsnok döntésének indokaként előadta, hogy a panaszos panaszt terjesztett elő az Kerületi Ügyészségen a Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjaival szemben, akik 2015. május 15-én intézkedés alá vonták a panaszost, amellyel kapcsolatban sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr az általa vezetett szolgálati gépjárművel szabálysértést követett el a Kerület K. utca I. út kereszteződésében. A panaszos és a rendőrök a Kerület M. utca 3-5. szám alatt található kapitányság épülete előtt megálltak, annak érdekében, hogy ezt tisztázzák. A panaszos parancsnokot kért a helyszínre, aki megjelent. Sérelmezte a parancsnoki intézkedés hiányát a szabálysértés elkövetésének a tudomásra hozása miatt, amelyet a rendőrök közlekedésük során követtek el. Megtiltották a részére, hogy beszéljen a Készenléti Csoportvezetőjével. A jelen lévő rendőrök és az ügyfél között szóváltás alakult ki. A szolgálatirányító parancsnok általános igazoltatást hajtott végre a panaszossal szemben. A panaszeljárás megindítását követően a szolgálati járművet vezető rendőrt meghallgatták, tárgyalás keretében, amelynek során elmondta, hogy nem követett el szabálysértést. Az intézkedés menetét jegyzőkönyvben mondta el. A tárgyalás során az ügyfél (panaszos) kérte, hogy a panaszát a Testület vizsgálja ki, tekintettel arra, hogy nagy a veszélye annak, hogy a kollégák védelme érdekében valótlan dolgokat állítanak. Így a parancsnok az ügyfél kérelme alapján a kapitányságon folyamatban lévő panaszeljárást – a panaszos ügyfelet érintően – a Testület érdemi döntéséig felfüggesztette.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a Kerületi Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2015. november 26-án kelt átiratában az alábbiakat adta elő.

A panaszos ügyében folytatott közigazgatási eljárás során T. P. c. r. törm-t hallgatták meg, amelyről jegyzőkönyv készült. A panasszal érintett rendőrök az esetről külön nem készítettek írásos jelentést, azonban szóbeli meghallgatásukra sor került. A meghallgatott T. P. c. r. törm. elmondta, hogy a panaszos kérésének megfelelően álltak meg a kerület M. utcában a kapitányság épülete előtt, ahol a panaszos elmondta panaszát arra vonatkozóan, hogy a rendőrök közlekedésük során milyen szabálysértéseket, szabályszegéseket követtek el. A panaszos panaszát a szolgálatirányító parancsnoknak mondta már el, aki a kapitányság épülete elé érkezett az érintett járőrök rádión történő tájékoztatása alapján. A szolgálatirányító parancsnok a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezett, mivel az érintett járőrökkel az ügyfél nem volt hajlandó beszélni. Az intézkedés megkezdésekor a panaszost a szolgálatirányító parancsnok igazoltatásra szólította fel, amelynek eleget tett. Tehát megállapítható, hogy a panaszos kért intézkedést az érintett járőrökkel szemben az általa észlelt szabálysértések elkövetése miatt, ezért vált szükségessé a panaszos igazoltatása. Egyéb rendőri intézkedésre nem került sor.

T. P. c. r. törm. elmondása alapján valóban a panaszos jelezte az intézkedő rendőr irányába, hogy szabálytalanságokat követett el és kérte, hogy álljanak félre. T. P. c. r. törm. tanúként mondta el, hogy a panaszos az irányába közölte, hogy a zöld szabad jelzésre váltást követően szabályosan álljanak félre a M. utcába.

A panaszost az érintett járőrök nem utasították arra, hogy szabálytalanul álljon meg, ahol a megállást tábla tiltja. T. P. c. r. törm. tanúkénti meghallgatása során mondta el, hogy a panaszos az általa vezetett járművel magától parkolt le a M. utcában a menetirány szerinti jobb oldalon a Cs. utca irányába. A parkoló járművek mögött állt meg. A szolgálati járművel a panaszos járműve mögött állt meg a rendőr. A panaszos ekkor kiszállt járművéből az érintett rendőr pedig megkérte, hogy álljanak félre, mivel szabálytalanul állnak a M. utcában. Kérte, hogy a kapitánysággal szemben álljon meg. A panaszos ekkor visszaszállt a járművébe és orral beállt a kapitányság parkolójába.

A szolgálatirányító parancsnok szóban történő meghallgatása során elmondta, hogy nem tiltotta meg a Készenléti Csoportvezetőjével történő beszélgetést. Ezt bizonyítja az is, hogy több rendőrtiszt, mint parancsnok is megjelent a kapitányság objektumában a panaszos panasza miatt. Ekkor a panaszos láthatóan megnyugodott. A panaszos panaszát elmondta a parancsnokoknak K. P. r. szds-nak az Őr-és Kísérőszolgálati Alosztály Vezetőjének, valamint A. J. r. szds-nak a Körzeti Megbízotti Alosztály Vezetőjének. A két parancsnok szóban mondta el, hogy a panaszos nem kívánt bejelentést tenni.

A meghallgatások alapján a szolgálatirányító parancsnok nem szidalmazta a panaszost. A panaszos azonban több megjegyzést is tett a parancsnok úr személyére és az intézkedésére. Ezen szidalmakról a szolgálatirányító parancsnok külön rendőri jelentést készít.

A panaszos igazoltatására azért került sor, mert a panaszos rendőri segítséget kért az éppen szolgálatban lévő szolgálatirányító parancsnoktól.

A panaszossal szemben nem indult sem szabálysértési, sem pedig büntetőeljárás.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedések idején hatályos rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség tudomására, intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmények elkövetését hozta, mégis ennek ellenére nem intézkedtek a helyszínen a szabálysértést, szabályszegést elkövető rendőrökkel szemben. Ezen kívül a panaszos kifogásolta azt, hogy őt intézkedés alá vonták, valamint a rendőrök szolgálati fellépését.

Mindezekre tekintettel, az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát, a VI. cikkében biztosított személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos kifogásolta, hogy a Kerületi Rendőrkapitányság épülete előtt a szolgálatirányító parancsnok tudomására hozta, hogy közúti közlekedése során a társaságukban tartózkodó járópáros több közúti közlekedési szabályt megszegett, mégis ennek ellenére nem kezdeményeztek velük szemben intézkedést, hanem a panaszost igazoltatták. A panaszos elmondása szerint, miután a parancsnok tudomására hozta azt, hogy mit észlelt, akkor megkérdezte tőle a rendőr, hogy észlelését tudja-e videofelvétellel igazolni, amelyre a panaszos nemleges választ adott; innentől fogva pedig érdemben nem foglalkoztak az ügyével.

A rendőrség tájékoztatása szerint a helyszínen a szolgálatirányító parancsnok részletesen meghallgatta a panaszost, aki egyre felfokozottabb kedélyállapotba került, amely odáig fokozódott, hogy az egyik rendőr jelenlétét sem viselte már el. A szolgálatirányító parancsnok ezen rendőrt a helyszínen nem is tudta meghallgatni a panaszos által előadottak vonatkozásában, hanem csak a már későbbiekben megindult panasz eljárásban. A rendőrség a videofelvétel tekintetében nem adott egyértelmű választ, az arra vonatkozó kérdés megtörténtének ténye sem állapítható meg egyértelműen a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból. Az intézkedés lefolytatása során több rendőr is az épület elé ment, ahol két parancsnok is részletesen felvilágosította jogilag a panaszost, majd kioktatták a panasztételi lehetőségeiről. Ezt követően a panaszos elhagyta a helyszínt.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 1) pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését. Ezt a felsorolást egészíti ki a 2) pont, amely értelmében a rendőrség szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdés értelmében a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. Jelen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a rendőr a szóbeli figyelmeztetés során a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A (3) bekezdés alapján pedig a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely szabálysértés tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e szabálysértést, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A panaszos beadványában előadta, hogy amikor gépjárművével közlekedett, akkor azt észlelte, hogy egy fényhíddal ellátott rendőrségi jármű érkezik az I. út irányába, majd mindenféle irányjelzés nélkül balra kanyarodik és besorol az ott lévő buszsávba. A kanyarodáshoz a megkülönböztető jelzést sem használta, viszont ezen akció közben áthajtott egy záróvonalon. A panaszos ezen tényelődását erősíti meg azon rendőr tanúkenti meghallgatása során előadott történeti tényállás, aki azt a szolgálati gépjárművet vezette, amellyel kapcsolatban a panaszos ezen jogellenes cselekményeket észlelte. Arra figyelemmel, hogy a rendőrség ezen a ponton a panaszos tényelődását erősítő nyilatkozatot tett, így a Testület a történeti tényállás megítélése kapcsán abból indult ki, hogy amikor a rendőrkapitányság épülete előtt leparkolt a panaszos és a két rendőrjárőr, akkor a panaszos rögtön, amint megpillantotta a szolgálatirányító parancsnokot –, akit a két rendőr tájékoztatott a panaszos által a helyszínen közöltekről – rögtön odament hozzá és a tudomására hozta, hogy mit tapasztalt, vagyis nevezetesen azt, hogy a szolgálati gépjárművel az azt vezető járőr a kanyarodási szabályokat azáltal megszegte, hogy nem használt irányjelzőt; buszsávban közlekedett; és visszafordulása során áthajtott egy záróvonalon.

A Testület véleménye szerint a panaszos által, a szolgálatirányító parancsnoknak közölt információk felvethették több a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) közúti közlekedésre vonatkozó szabályt.

A KRESZ 29. § szabályozza az irányváltoztatásra és az irányjelzésre vonatkozó szabályokat. Jelen jogszabályhely (1) bekezdése szerint aki járművel irányt változtat (terelővonalat, az úttest szélét vagy képzeletbeli felezővonalát átlépi, forgalmi sávot változtat, másik útra bekanyarodik, főútvonalról vagy szilárd burkolatú útról letér stb.) köteles az azonos irányban vagy szemben haladó, irányt nem változtató járműveknek elsőbbséget adni. A (3) bekezdés pontosítja az irányjelzés metódusát azzal, hogy az irányjelzést irányjelző készülékkel, ilyen készülékkel fel nem szerelt jármű esetében pedig karral vagy jelzőtárcsával kell adni, oly módon, hogy az előlről, hátulról és a megfelelő oldalról jól látható legyen.

A KRESZ 18. § (1) bekezdés d) pontja szerint az útburkolati jellel jelölt forgalmi sávban levő „BUSZ” felirat, amely azt jelzi, hogy a forgalmi sávban csak az erre vonatkozó külön szabályok [KRESZ 36. § (8) bekezdés] szerint szabad közlekedni. A KRESZ 36. § (1) bekezdés értelmében olyan úttesten, amelyen az azonos irányú forgalom számára két vagy több forgalmi sáv van (párhuzamos közlekedésre alkalmas úttest) - a (2)-(4) bekezdésben említett eseteket kivéve - a külső (jobb szélső) forgalmi sávban kell közlekedni. Más forgalmi sávra ráhajtani csak előzés, balra bekanyarodás, illetőleg megfordulás céljából szabad. Az autóbusz öbölt, az autóbusz forgalmi sávot, a kapaszkodósávot, a gyorsító- és a lassítósvávot,

valamint a kerékpársávot a párhuzamos közlekedés szempontjából figyelmen kívül kell hagyni. Jelen jogszabályhely (8) bekezdése határozza meg azon kivételi kategóriákat, amikor más járművel igénybe lehet venni a közúti közlekedés során az autóbusz forgalmi sávot, ilyenek: a) a menetrend szerint közlekedő autóbusz és trolibusz, a villamos, továbbá 20 és 6 óra között a kommunális szemét szállítására szolgáló jármű; b) az autóbusz- és trolibusz forgalom zavarása nélkül; ba) ha az autóbusz forgalmi sávot az úttest menetirány szerinti jobb szélén jelölték ki, erre utaló jelzés esetében (117/c. ábra) a kerékpáros; bb) külön jogszabály alapján rögzített üzemmódú megkülönböztető jelzést adó készülékkel felszerelt; bba) sürgősségi betegellátásra rendszeresített gépjármű; bbb) hivatásos katasztrófavédelmi szervek, a tűzoltóság és a tűzoltó egyesületek közvetlen helyszíni beavatkozására rendszeresített gépjárműve; bbc) a rendőrség közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szolgálati ágának közvetlen helyszíni beavatkozására rendszeresített gépjárműve; bc) a betegszállító gépjármű; bd) a személytaxi; be) a kétkerekű motorkerékpár és a kétkerekű segédmotoros kerékpár közlekedhet. Más jármű erre a forgalmi sávra - a sáv keresztezését és a bekanyarodásra felkészülést kivéve - nem hajthat rá. Ahol autóbusz forgalmi sáv van, a menetrend szerint közlekedő autóbusz és trolibusz - a bekanyarodás és kikerülés esetét kivéve - csak ebben a forgalmi sávban haladhat.

A KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontja határozza meg a záróvonal definícióját, amely szerint a záróvonal egy hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávától választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával - átléphető.

A KRESZ fentebb hivatkozott szabályainak megsértése alkalmas a szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdésében meghatározott szabálysértési tényállás megvalósítására. A hivatkozott szakasz értelmében aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A Testület a fentebb kialakított történeti tényállásának tükrében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos a rendőrség, mint szabálysértési hatóság tudomására olyan információkat hozott, amely alkalmasak voltak szabálysértés elkövetésére vonatkozó gyanú felvetésére. A panaszos észlelése, a helyszínen a szolgálatirányító parancsnok részére nyújtott részletes tényelődadása a Testület véleménye szerint a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, így a Testület ezt követően azt vizsgálta meg, hogy ezen intézkedési kötelezettségnek a rendőrség mennyiben és hogyan tett eleget.

A történeti tényállás megállapítása korántsem bizonyul egyszerűnek azon momentum után, miután a panaszos a rendőrség tudomására hozta a szabálysértések elkövetésére vonatkozó gyanút, ugyanis mind a rendőrség, mind pedig a panaszos ellentmondó információkat hozott a Testület tudomására, hogy vajon mi történhetett a kapitányság épülete előtt. Az egyetlen egybecsengő mozzanat az, hogy a panaszost igazoltatták, majd jogi felvilágosítást adtak neki, amelynek keretén belül kioktatták panaszjogáról. Azonban, hogy a helyszínen valóban tettek fel a panaszosnak olyan kérdést, hogy készített-e az elkövetett szabálysértésekről videofelvételt és, hogy ezen kérdésre a panaszos mit válaszolt nem derül ki egyértelműen. Szintén homály fedti azt, hogy a panaszos készített-e videofelvételt a rendőrök által elkövetett

szabálysértések bármelyikéről, valóban nem derül ki, hogy a szolgálatirányító parancsnok a helyszínen mennyiben tudta meghallgatni a járőrpárost.

A Testület álláspontja szerint a kapott információk birtokában a szolgálatirányító parancsnoknak a helyszínen meg kellett volna részletesen hallgatnia a járőrpáros mindkét tagját, szembesíteni a panaszossal őket, vagyis minden lehetséges bizonyítékot, tényelőadást fel kellett volna vennie, intézkednie azok rögzítése érdekében. A Testület megítélése szerint, habár a történet bizonyos fokban homályba burkolódznak a kevés számú bizonyíték és az egymásnak ellentmondó tényelőadások miatt, mégis kiderül, hogy a szolgálatirányító parancsnok részére a panaszos részletesen beszámolt, hogy mit tapasztalt közúti közlekedése során és a parancsnok a kapott információk birtokában csupán annyit tett, hogy a panaszost meghallgatta, majd igazoltatta. A Testület véleménye szerint a panaszos által, a helyszínen előadottak alkalmasak voltak szabálysértés elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú keletkeztetésére, így erre figyelemmel a rendőrséget az Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettség terhelve tekintetben, hogy meggyőződjön a gyanú valóságalapjáról, azonban ennek a rendőrség nem tett eleget. Erre tekintettel a Testület csak úgy határozhatott, hogy sérült a panaszos tisztességes eljárásához való alapvető joga, amikor a szolgálatirányító parancsnok nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a panaszos által előadottakat kivizsgálja. A Testület véleménye szerint ezen mulasztás egyben alkalmas arra, hogy a rendőrségbe vetett közbizalmat megingassa.

A Testület a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető jogának sérelmét állapította meg, amikor a rendőrség nem tett eleget az Rtv. 13. § szerint keletkező intézkedési kötelezettségének, ezért mulasztott akkor, amikor nem vizsgálta ki a panaszos által előadott tények valóságalapját, amelyek egyébként szabálysértés elkövetésének az egyszerű gyanújának a keletkeztetésére voltak alkalmasak.

2) A Testület ezt követően a panaszos igazoltatását vizsgálta meg, hiszen azt a panaszos jogellenesnek minősítette. A panaszos tényelőadásából kiderül, hogy miután a panaszos a szolgálatirányító parancsnoknak elmondta az általa észlelteket, egyre felfokozottabb hangulatba került és kölcsönösen kiabáltak egymásra, szidalmazták egymást a szolgálatirányító parancsnokkal. Amikor pedig a panaszos azt mondta a szolgálatirányító parancsnoknak, hogy „Szívem szerint bevernék egyet, amiért ekkora tuskó” és elhagyta a kapitányság épületét, akkor a szolgálatirányító parancsnok igazoltatásra szólította fel, amelynek a panaszos eleget tett.

A rendőrség nem adott határozott felvilágosítást tekintetben, hogy a panaszos igazoltatására milyen céllal és jogalappal került sor. Az első típusú tényelőadás tekintetében azt közölték a Testülettel, hogy azért került sor a panaszos igazoltatására, mert a panaszos két rendőrt vádolt szabálysértés elkövetésével, ezért indokolt volt személyes adatainak a megállapítása és azok közhiteles nyilvántartásokban történő ellenőrzése. A második típusú tényelőadás szerint a panaszos igazoltatására azért került sor, mert a panaszos rendőri segítséget kért az éppen szolgálatban lévő szolgálatirányító parancsnoktól.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése a) pontja szerint rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell

megállapítani. Az Rtv. 29. § (1) bekezdés b) pontja alapján az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímré, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel. Az Rtv. 29. § (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait, hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként. A 29. § (3) bekezdése alapján pedig ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét. A (4) bekezdés szerint a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

A Testület utal továbbá Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A Szolgálati Szabályzat 25. §-a határozza meg az igazoltatás során követendő eljárást. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, valamint - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban. A (2) bekezdés alapján az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és - akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát. A (3) bekezdés szerint az Rtv. 24. § (4)

bekezdésében meghatározott intézkedéskor a rendőr a szolgálat befejezését követően haladéktalanul írásos jelentést tesz, amely tartalmazza az igazoltatással érintett személynek az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait. (4) Az igazoltatást kérő részére az igazoltatott személy adatait az igazoltatás helye szerint illetékes rendőrkapitányság adhatja ki.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség saját maga sem tudta megfelelő indokokra hivatkozással a panaszos igazoltatását utóbb alátámasztani, sőt határozott álláspontot sem tudott az igazoltatás szükségessége érdekében megállapítani, így a Testület úgy határozott, hogy a panaszos személyes adatai védelméhez fűződő alapvető joga csekély fokban sérült a vele szemben végrehajtott igazoltatás során. A Testület ugyanis jelen ügyben, az általa kialakított történeti tényállás során az Rtv. 29. § (1) bekezdésében meghatározott igazoltatási jogalapok egyikét sem találta megvalósulni. Ugyanis a hivatkozott rendelkezés szerint az igazoltatás különösen akkor minősül indokoltnak és szükségesnek, ha valakinek a személyazonosság a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A Testület jelen ponton jelzi, hogy az igazoltatás csupán egy lehetőség a rendőrség oldalán, arra az Rtv. lehetőséget biztosít, így az adott intézkedő rendőrt terheli a felelősség tekintetben, hogy a helyszínen tapasztaltak tükrében indokoltnak, szükségesnek tartja-e az intézkedés alá vont személyes adatainak a megállapítását. Jelen esetben a Testület álláspontja szerint nem állapítható meg olyan ok, amely alátámasztotta volna azt, hogy a panaszos igazoltatása indokolt lett volna; sőt nem állapítható meg olyan cél sem, amely indokoltá tenné a jogkorlátozást. Erre figyelemmel az igazoltatás nemcsak jogszerűtlen, indokolatlan, szükségtelen volt, hanem aránytalan is, hiszen az Rtv. 15. § -ában meghatározott arányossági követelményeknek sem felelt meg, hiszen a rendőrség nem határozott meg olyan célt, amely indokolta volna a panaszos személyazonosságának a megállapítását. Ezen körülményekre figyelemmel határozott a Testület a panaszos személyes adatai védelméhez fűződő alapvető jogának csekély fokú sérelméről.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos személyes adatainak védelméhez való alapvető joga csekély fokban sérült a vele szemben végrehajtott igazoltatás során.

3) A panaszos több ponton kifogásolta a rendőrség szolgálati fellépését, amelyek vonatkozásában a Testület a következő álláspontra helyezkedett.

a) A panaszos kifogásolta, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök egyike sem köszönt neki, nem mutatkozott be és nem közölte vele az igazoltatás célját, jogalapját.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos kifogásának a valóság alapját, hiszen határozott álláspontjuk szerint mindenben eleget tettek a rendőrök a szolgálati fellépést szabályozó normáknak.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő

eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület a panaszos és a rendőrség által előadott tények tekintetében ellentmondást tapasztalt, amelyet a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközzel és csekély számú bizonyítékával nem tudott feloldani, így nem tudott egy olyan történeti tényállást megállapítani, amely alapján a panaszos kifogását érdemben megvizsgálhatta volna, így csakis arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőr szolgálati fellépésének módja kapcsán.

b) A panaszos külön sérelmezte a szolgálatirányító parancsnok által alkalmazott hangnemet, hiszen a parancsnok kiabált, szidalmazta a panaszost, sőt vele lekezelően kommunikált, szabálysértési feljelentés megtételével fenyegette meg a panaszost. A parancsnok fellépése a panaszosban megbotráncozást, riadalmat keltett.

A rendőrség határozottan visszautasította ezen állítás valóság alapját is, hiszen a panaszos amikor interakcióba került a váltásparancsnokkal már akkor tiszteletlen volt vele szemben, hiszen letegezte, majd utána folyamatosan kiabált rá, becsület csorbítására alkalmas kifejezéseket használt a parancsnokkal szemben úgy, mint „beverne neki egyet”. A parancsnok ezzel szemben végig kulturált, higgadt magatartást tanúsított az intézkedés során.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárakénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő

és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a panaszos és a rendőrség is eltérő tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amelyek ellentmondásban állnak egymással, így a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amelynek tükrében megítélhetette volna a panaszos kifogását. A Testület rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszköze és a bizonyítékok csekély volta lehetetlenné tette az ellentmondás feloldását, így ezen körülményre tekintettel a Testület csak úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentebb tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőr által használt hangnem kapcsán.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a panaszos szabálysértés elkövetésére vonatkozó gyanú keletkeztetésére alkalmas információkat hozott a rendőrség tudomására, azonban a rendőrség az oldalán, az Rtv. 13. § által keletkező intézkedési kötelezettségének nem tett eleget; így ezen mulasztása sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A Testület a panaszos igazoltatása kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy csekély fokban sérült a panaszos személyes

adatok védelméhez való alapvető joga, hiszen a rendőrség oldalán az igazoltatás végrehajtása érdekében nem volt kellő jogszabályi felhatalmazás, az indokolatlan, szükségtelen és aránytalan is volt. Végezetül a rendőrség szolgálati fellépésére vonatkozó panaszosi kifogások vonatkozásában a Testület mindkét esetben feloldhatatlan ellentmondásba ütközött a két fél tényelődása között, így csak úgy határozhatott, hogy az első kifogás kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható; míg a második sérelem tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2015. december 17.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET